

Sisco Farràs: «Les botigues petites eren els museus de la gent humil»

Xerrem amb el promotor de les Botigues Museu de Salàs de Pallars, un dels espais museístics més visitats de la demarcació

L'historiador Sisco Farràs a l'espai que recrea un quiosc d'abans | CIAC

L'antic professor d'història i divulgador cultural **Sisco Farràs** (Salàs de Pallars, 1953) em rep al **Cafè Salon**, punt d'inici del recorregut de les **Botigues Museu de Salàs de Pallars**. La seva figura irradia saviesa i afabilitat. La barba blanca i les ulleres petites i ovalades són els seus trets distintius, però per sobre de tot, destaquen els seus ulls, sempre atents i analítics.

És un home senzill, ple d'humilitat, però amb una capacitat comunicativa que si abans captivava als seus alumnes, ara ho fa amb la gent que visita aquest espai museístic únic a la comarca. Ens asseiem en una petita taula rodona de la sala i encetem la conversa.

[intext1]

- Una botiga d'ultramarinos, una barberia, una farmàcia, un estanc, una merceria, un quiosc, una impremta i un cafè? com sorgeix la idea de les Botigues Museu?

- Bé, fa una trentena d'anys va sorgir a partir de que els meus pares, que tenien una petita botiga de queviures i un forn al poble, es van jubilar; em van donar les prestatgeries, les vaig col·locar als baixos de la casa on vivia; vaig començar a col·locar-hi productes de l'antic comerç, i poc a poc em vaig adonar de que el projecte tenia un doble sentit. Per una banda, era un projecte bastant inèdit a nivell de país; no n'hi havia cap altre que recuperés aquest tipus de patrimoni tan efímer; i en segon lloc, els objectes també em servien com a eines didàctiques i per a explicar història.

- Quina època abarquen o intenten explicar les botigues?

- La història de la publicitat comercial, que aniria de la dècada dels setanta del segle XIX, on apareixen les primeres marques, fins al final del franquisme, quan apareix el codi de barres, el supermercat i un nou model de publicitat ja basat en la televisió.

- Les vuit botigues o espais són plens d'objectes i productes antics que has anat compilant al llarg dels anys. Com has dut a terme aquest procés?

- Al principi sense massa planificació, i a partir de fa 10 ó 12 anys d'una manera més ordenada i planificada.

[intext2]

- Aquests objectes no es troben en botigues convencionals... fins on has anat per trobar tot aquest material tan valuós històricament?

- En fires de brocanters, antiquaris, antigues botigues que tancaven... i darrerament en plataformes on hi ha penjades multitud de peces d'aquest tipus.

- Quina història ens poden explicar aquestes Botigues Museu? I sobretot, quin públic en pot treure més benefici després de visitar-les?

- La vida quotidiana dels nostres avantpassats, dels nostres avis i besavis. Bàsicament això. Jo sempre dic que hi ha dos tipus de visitant: aquells que tenen més de 60 anys, amb qui juguem amb la memòria perquè les botigues actuen com a disparadors de memòria a través dels objectes. I amb la gent jove s'ha de canviar el relat, has d'articular un discurs amb el qual expliques la història.

Una de les gran satisfaccions dels visitants és que a vegades et venen grups escolars, i els nens i nenes diuen "hi portaré al meu padrí". I a l'inrevés, quan venen padrins et diuen "hi portaré al meu net". Això potser és un dels elements més satisfactoris: la gent jove s'adona que són els espais on els seus seus padrins podran recordar la seva infantesa o joventut; i els padrins s'adonen que els nens podran aprendre en aquestes botigues com era la vida quotidiana quan ells eren joves.

«Les botigues actuen com a desaparadors de memòria a través dels objectes»

- Quin podria considerar-se com el canvi o la novetat més important de la època que recorden les botigues?

- L'aparició de la marca, i per tant de la publicitat comercial per vendre aquests nous productes en el context de la Segona Revolució industrial provoquen una revolució molt important des del punt de vista visual perquè la publicitat democratitza l'art. Això és un aspecte molt important. Fins aleshores la gent, les classes populars, no anaven als museus, que eren llocs semiprivats, sacralitzats, tancats... i per tant l'art estava reservat per a les minories benestants o amb estudis.

La publicitat fa una cosa molt important: artistes que fins aleshores només havien pintat per als museus, comencen a pintar per aquestes marques, i aquests cartells es pengen als carrers, a les plaçes, i aquestes es converteixen en museus. Aquest fet, des del meu punt de vista, és la gran revolució del món publicitari: la democratització de l'art.

Sisco Farràs, en una de les botigues-museu de Salàs que ha impulsat. Foto: ACJA

- Quin va ser l'efecte d'aquesta revolució en els petits pobles rurals?

- Encara que no ho sembli, a Salàs, Tremp o la Pobla de Segur aquestes noves marques, algunes d'estrangeres, com ara Nestlé, van arribar-hi de seguida. Aleshores, jo a vegades he pensat que aquestes petites botigues eren com el museu de la gent humil, el museu dels pobres. És a dir, quan la gent entrava en una botiga d'aquestes tenia una quantitat d'imatges, d'impactes visuals extraordinaris en un món on no n'hi havia. I per tant, jo crec que les botigues i la publicitat van contribuir a l'educació visual de les classes populars.

- Les Botigues són un museu en constant moviment... de fet està prevista l'obertura d'un nou espai. Què hi podrem veure, i sobretot, quan?

- Esperem incorporar una mena de pastisseria xocolateria. És un tema molt interessant des del punt de vista publicitari, perquè els anuncis de xocolata eren un tipus de publicitat molt atractiva. I per tant, esperem obrir-la cap al mes de febrer.

- A banda de les Botigues Museu, durant segles Salàs també va ser conegut arreu per la Fira de bestiar de peu rodó. Tindrem fira aquest any?

- L'any passat no es va poder fer...i aquest any...doncs no ho sé; això depèn de l'ajuntament. Però jo crec que es farà amb un format molt més reduït, sobretot perquè els actes centrals de la fira són actes de molta massificació de gent: el cabaret, la representació del tracte, el ball de la mulassa... I per tant això significa molta gent aplegada en espais molt petits. Tal com es feia els altres anys no, però crec que alguna cosa es farà.

[despiece] **Col·labora!**

Aquest **article** ha estat redactat gràcies a la **recerca**, el **treball** i l'**esforç** de periodistes. Si valores la nostra feina, ara pots **donar suport al nostre projecte**:

[/despiece]

Altres notícies que et poden interessar

[superfillagràtema]1498[/superfillagràtema]